כו: מי שאמר פרק רביעי נזיר

תניא כוותיה דרבא אלו לחטאתי והשאר לשאר נזירותי דמי חטאת ילכו לים המלח. [ומתמ] מיירי ובתוס' (פ"ח דמעילה) גרסי' בהדיא ומת: **והשאר** חציו לעולה וחציו לשלמים. דודאי עומדין לשניהם כיון דאמר והשאר לשאר נזירותי דמי לקרבנות נזירותי לאינו יכול [להביא מכל] המעות מ' מהן לו עולה לו [1] מטאת כדפרישית (לעיל עמוד א' ד"ה ולאפוקי) [ואין לו תקנה עד] שיביא [כ'] בהמות ומחלל המעות עליהם ואומר בכל מקום שיש בהם דמי עולה יהיו מחוללים על בהמה זו[2] וכי גמירי דיפלו לנדבה היינו דוקא כשדמי חטאת מעורבים בהן: ומועלין בכולן. אם נשתמש[3] בדמי עולה שיש בהם מעילה ולאו דוקא בכולן דה"ה בחובן דל"מ (לי) דליכא בהן דמי עולה: ואין מועלין במקצתן. דשמא כל הנך מעות דשלמים גינהו ובדמי שלמים אין מועלין מידי דהוה אשלמים מחיים: **והשאר יפלו לנדבה.** שהרי דמי חטאת מעורבין בהן והלכה היא בנזיר ולר"ש בן לקיש כדאית ליה [4]: ומועלין בכולן. בשביל דמי חטאת המעורבין בהן והן בני מעילה: ואין מועלים במקצתן. כי אותו מקצת לאוי לבוא בולו שלמים והקשה הר"ם [דלמה] לא ימעלו אפילו במקצת כיון דעולין בולן לנדבה דהיינו עולה קין למזבח משמעתם לה נדמי עולה ולריך לומר דעד שעת הקרבה שמקריבו לעולה לא נפק משם שלמים שהיו עליהם עד הכה:

אבל בהמה הרי היא כמפורשת. ולכאורה מיירי בבהמה דמוא ליה לנזיר כמו בבשר שקריבה חטאת וכבש שקרב עולה ואיל שקרב שלמים וכמפורשין[3] דקתמר רב הונא הייט שיקריב כל אחד קרבנו[4] כדיניה וקמ"ל רב הונא הני דלא פירש זה לחטאת זה לעולה זה לשלמים מ"מ קריבי כל חד וחד כי דייניה ולא נראה דא"כ מאי קמ"ל רב הונא והא מתני' היא דמייתי בסמוך רש"ג אומר הביא ג' בהמות ולא פירש כו' ועוד דמסתמא מיירי רב הונא בהך מיעוטא דבהמה דממעטי[5] נמי ממעות דהיינו נסכא וסולת קורות דלא חזי להקרבה לב"ש דמיירי בבהמה דלא חזיא לנזיר כגון ג' פרים או ג' שעירים דבנזיר איל וכבש וכבשה הוא דאיכא[6] דקתמר רב הונא כמפורשת ר"ל כמפורש בתערובת מאותן[6] כולן כמו שבמפורשין דלעיל ה[7] גבי אלו אפילו לחטאתו ולעולתו ולשלמיו מפורשין הן דהוי פירוש מפורשים בתערובת דמיין[7] והולכין לאיבור ולא"ת כיון דמיירי בבהמה דלא חזיא לנזיר בהקרבה כדפרישי' אלא כגון שלשה פרים או שלשה שעירים מה לי בעלי מומין מה לי בתמימים כי היכי דבעלי מומין חזיא לתמימים[8] ודאי אע"ג דלא עצמן לעולה אלא לקנות בדמיו לעולה דהיינו לדמי עולה דקדוש קדושת הגוף ואם תאמר ומי דמי התם כיון דלהקדישן קדושת הגוף לעולה נופה אבל הכא אין בידו להקדישן לנזירותו דהא לא חזיא כדפרישית וא"ל דסבר לה כרבנן דקא"ל דאמרי' המפרים נקרב לאשם אע"ג דלא חזיא לאשם שהוא כא זכר מ"מ מל עליה קדושת הגוף דכשי אמר סוף סוף קשה דמאי שנא תמימים הכא [1] והתם דתמורה (דהני) דהמפרים נקרבה לאשם מהמקדיש זכר [2] לידי נסכים דלא נחתא ליה קדושת הגוף כדאמרינן בשבועות (דף יא). משום דגופיה לא חזיא לנסכים שבעולה אבל תמימים הכא ונקבה דתמורה נהי דלא חזי לקדושת הגוף והאי קרבן שהפרים עליו מ"מ רחוי לקרבן אחר ה"ג בבהמה וא"מ ונהי דאמתא עלייהו קדושת הגוף ובעיא מוס לפדות עליו סוף סוף לדמי קיימי מ"כ מאי שנא תמימים וי"ל דשנא דבעלת מוס רחויה ליתכר מיד ולקנות קרבנות נזיר ג' בהמות הנרמים לו אבל תמימים לא חזיא לנסכים דבעי מוס לפדות עליו ואיכא דכשייה ופר"ת כיון דשהה אלא לזמן מרובה מיישינן אולי נתן לבו להזכיר שם מעלת מה שאין מהם אלא מ' מעות ולעולתו ולשלמיו דהוו מעורבין[10] בתערובת והוליכו[1] לאכול ויש להוסיף ולתת טעם דמעות ובעלת מוס דחזו ליה לאלתר ולקנות[11] בהן הקרבנות עצמן הנריכין לנזיר לכך ליכא למיחש שמא נתן לבו לפרש בתערובת דלמה יפרש בלבו בתערובת האולל ובידו לפרש ולבדר מיד כשיקנה הקרבנות [1] ענין הנריכין לנזיר אבל היכא דאיכא שהייה ליכא למימר הכי: **אבל** נסכא לא אבל סואר קורות לבנות[12]. הלי אבל קאי אמתני' דקתני מעות שבתומין יפלו לנדבה ועלה קאי דוקא המעות אבל הפרים ג' נסכות או ג' קורות אין להם דין מתומין אלא דין מפורשין בתערובת דהולכין בולן לאכול וטעמא משום שהייה כדפרישית דאין דרך למכור כספיו מיד עד שימלא אדם הנריך להם וימכרם ביוקר [2] לר"ג נסכא נמי חשיב מתומין שפעמים שקונין מיד אבל קורות דרך להשהות עד שימלא אדם הנריך לקנותם לנזיר דקתני: **אלא** [מעתה] מעות ולא עופות. לכאורה משמע דמיירי בעופות דלא חזי להקרבה כגון חוזין ותרנגולין דומיא דנסכא וסולת קורות דממעטא נמי לעיל ממעות וא"ל דאמר כן לחוזין ותרנגולין לשום קרבן לא מיילא קדושת הגוף עליהן ויכול לאוכלן בלא מוס והוי להו בהמה[13] בעלת מוס דחשיב לעיל כמעות ועוד דהתם דרב חסדא דמייתי עלה מיירי בתורין ובני יונה וה"ג[14] יש לפרש הגך עופות בתורין ובני יונה וא"ת סוף סוף הא בנזיר קיימינן ובנזיר לא חזי בלל ואיתא נמי הוו להו לגבי נזיר כמו חוזין ותרנגולין וי"ל כיון דחזי לשום קרבן חיילא קדושת הגוף עליהן מידי דהוה אפרים ואשעירים דפירשנו לעיל ומיהו אכתי קשה דאי חיילא עלייהו קדושת הגוף תו לא מיפרקי (דמיי) דאין לעופות פדיון אפילו בכיפול בהם מוס ל"כ אין רואי בנזיר בלל לא לימכר ולא להקריב קרבנותיו ועוד דהיינו דרב חסדא דמייתי עלה מיירי בחייבי קיינן שמעת דהאי פירכא נמי בחייבי קיינן לבך נ"ל דמיירי ודאי בחייבי קיינן ל"ג מיתוקס נמי אפילו בנזיר וכגון בנזיר עומת שלריך שתי תורין חד לחטאת וחד לעולה דבעומת נמי הילכתא דכמשמע בשילהי פיקרין וה"פ מעות ולא עופות לכומר אם חייבי קיינן הפרים תורין ובני יונה ולא פירש בשעת לקיחה ומת קודם הקרבה או הפר לה בעלה דלא יהביון דין דקתומין לענין זה[15] שיקריב הכהן לו זה שילה עולה לפי דברין שאתה אומר מעות דוקא הוו בהמה אמרי' דאמר דוקא במעות נחקבלה הלכה או בדבר העומד ליסבר לאלתר במעות. ולר"ל דליף לה מקרא איכא לפרושי בה טעמא דחיישי' שמא באריכות הזמן פירש אלו דמים לחטאת. וא"א שיקריבו מהם עולה הלכך ילכו לים המלח: אבל נסכא לא. לא הויא כסתומה לפי שאין מוכרים אותה במעות אלא לוקחים מסנה בהמה לפי [שאין] שומתה ידועה ולא דמיה למעות. ולר"ל אינה נמכרת מיד עד שיחקרו לידע שומתה וצריך שהות ואיכא למיחש שמא פי' מחצית' או שלישיתה לדמי חטאת: אפי' נסכא הוה כמעות משום דמוכרי' אותה לאלתר במעות או משום דהיא עצמה כמעות כיון שקונין בה ולר"ל נמי אין צריך שהות כמכירתה אבל סואר של קורות לא קבועה קורות שקנה קורות לבנין ונמלך למוכרן אינו מוכרן לאלתר עד שיזדמן לו אדם שצריך לבנות ויקנם ביוקר או יחליפו לו בדבר אחר: מאי טעמא דרבנן אמורי דאמרי מעות ולא בהמה ולא נסכא ולא סואר של קורות אי"כ מעות נמרוי ולא דבר אחר אלא מעתה מעות ולא עופות כלומר הספרים לכן לחובתו ולא פירש איזו לעולה ואיזו לחטאת כדא' לעיל מי שהיה

מצוה לא יבא בשום דחשבינן להו כמפורש ואין יודע למה הבא נמי כיון דחשבינהו לכל דבר מפורש חוץ ממעות. א"כ כשהפרים קן לחובתו הוי כמפורש. ואין הדבר ידוע ולא יוכלו הבעלים או הכהן לברום שמא ישנה מעולה לחטאת ואם מת ימותו ולא

פי' הרא"ש (המשך)

מחייבי חטאת ואמר הרי עלי עולה והפרים מעות ואמר אלו לחובתי רצה להביא בהם חטאת לא יביא עולה לא יביא משום דחשבינן להו כמפורש ואין יודע למה הבא נמי כיון דחשבינהו לכל דבר מפורש חוץ ממעות. א"כ כשהפרים קן לחובתו הוי כמפורש ואין יודע למה הבא נמי כיון דחשבינהו לכל דבר מפורש חוץ ממעות. א"כ כשהפרים קן לחובתו הוי כמפורש. ואין הדבר ידוע ולא יוכלו הבעלים או הכהן לברום שמא ישנה מעולה לחטאת ואם מת ימותו ולא

אמרי' יקרבו עולות כדין סתומי דאמרי' לעיל תנא נזיר וחייבי קיינן דדמי ליה ואע"ג דאמרי' אין מקריבין בעופות הייט שלא יקחו עולת העוף משופר נדבה. אבל אם העוף קדוש כבר מקריבין בו והכי אמרי' פ' טרף בקלפי. אלא הא דאמר רב חסדא אין הקיינן מחפרשות וכו'. דאמאי והא מעות נמרוי ולא דבר אחר וכיון שהפרישו הבעלים ולא פירשו הוי כמפורש שנתערבו והיאך נתפרשו בעשיית הבהן אלא ש"מ כהן יכול לברום כדכתיב ולקח ועשה אלמא עופות כסתומים. הר"ה נמי בהמה ונסכא וסואר של קורות ואם מת או הפר לה בעלה יפלו לנדבה. ולר"ל פרי' הכי כי היכי דאמר בבהמה ונסכא וסואר של קורות משום דרגיל לאוהבם וחיישי' שמא פירש. הייט בפפרישי לחטאת או לעולה מסחבר נמי למיחש שמא פירש ואם מת ימותו ולא אמר יפלו לנדבה וכן כל קן סתום לא יוכל להחבור עוד. אלא הא דאמר רב חסדא אין הקיינן וכו' בדפי' אלא שמע מינה דלא חיישינן לשמא בירר וכן נמי בבהמה ונסכא וסואר. [1] וקשה אדפריר מדרבנן לפרוך מכמה משנ"ת דתנן בהן כן סתומה. אלמא דמחברי' אח"כ אע"פ שהפרישי סתומים וכ"ת כגון שהבעלים אומרים שלא בירר א"כ הא דרב

תניא כוותיה דרבא אלו לחטאתי והשאר לשאר נזירותי דמי חטאת ילכו לים המלח והשאר יביא חציו לעולה וחציו לשלמים ומועלין בכולן ואין מועלין במקצתן אלו לעולתי והשאר לשאר נזירותי דמי יביאו עולה ומועלין בהן והשאר יפלו לנדבה ומועלין [א] בכולן ואין מועלין במקצתן א"ר הונא אמר רב לא שנו אלא מעות אבל בהמה הרי היא כמפורשת אמר ר"נ הא דאמרי בהמה הרי היא כמפורשת לא שנו אלא תמימה אבל בעלת מום הרי היא כסתומה אבל נסכא לא ור"נ בר יצחק אמר אפי' נסכא אבל סואר של קורות לא א"ל רב שימי בר אשי לרב פפא מאי טעמייהו דרבנן דאמרי מעות ולא בהמה ולא נסכא מעות ולא סוורא אלא מעתה מעות ולא עופות וכי תימא ה"נ אלא הא דאמר רב חסדא אין הקיינן מתפרשות אלא אי בלקיחת בעלים אי בעשיית כהן אמאי הא מעות גמירין לה אמר

מסורת הש"ס

[1] תוספתא פ"ח דמעילה ע"ש, [2] כריתות מח. שיבוזכין לז. יומא מח., [3] ב"ל למה. יעב"ץ, [4] כס"ד: ולכו. [5] ל"ל לנדב"י.

נוסחה הריב"ן

[1] היכ"ל: [2] ושולה דשלמים: [3] תמימה: [4] אבל אם: [5] דלעולך: [6] הפרים: [7] ודמי מטאת ילכו לים המלח: [8] ורק נתחן כר יקחן: [9] (וכ"ה ה"ג) ליתא כ"י: [10] אלא לאו:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ולא מקצתן שהרי דמי שלמים ביניהן ואיכא למימר שלמים הן ס"ל ואמ"כ מ"ה אבל וכו' יקרבו כדתני מתניתין: (ב) ד"ה מ"ש דרבנן דרב נתחן ורב נחמן בר יצחק דאמרי:

הגהות הגר"א

[א] נב' והשאר יפלו לנדבה ומועלין בהן מל"ר מ' כל"ל וכ"ה בתוספתא (ובטיעתים נ"ב. ובקיצורים הר"מ בתוס'):

הגהות מהר"ב רגשבורג

[א] רש"י ד"ה ומועלין בכולן וכו' ומועלין בדמים. נ"ב ר"ל ה"ה בכל אע"ג דמת הי כלה מת שהרי לאו לקרבנה דיפלו לנדבה. מ"ש: [ב] ד"ה וכ"ת וכו' אם נאכל מ' מהם. נ"ב ר"ל בני שתומה דיעה הכי ועי' לעיל דף יב. מ"ש: [ג] תוס' ד"ה והשאר וכו' לו עולה לו חטאת. תי' חטאת נמחק וכ"ב שלמים: [ד] תוס' ד"ה והשאר וכו' כדאית ליה מקרא כל"ל: [ה] תוס' ד"ה אבל וכו' כמו שבמפורשין דלעיל נ"ב עמוד א' כל"ל מפורשין כו' כל"ל. מ"ש: [ו] באר"ה דמתי אם נשתמשים בהכמ והכנה. תי' והכנה נמחק. וב"ב ונקיבה: [ז] באר"ה מיד כשיקנה הקרבנות עלמן כל"ל:

הגהות התוספות

1. ל"ל דתמי שלמים בכל מקום אם היו מחוללים על בהמה ז. וכי גמירי כו' כל"ל. 2. ל"ל דנשתמש ויתיבו אם נמחק. 3. נדל"ל ומכמורכין. 4. ל"ל מקרבנותיו. 5. ל"ל כמו מעיטוא דממעטי. 6. תיבת מאותן נמחק. 7. ל"ל דמתים. 8. בס"ת דממיתים. 9. ל"ל דאיכא נמי. ותיבת ה"ג נמחק. 10. ל"ל מפורסין. 11. ל"ל לקנות. 12. ל"ל אבל נסכא לא כו' אבל אבל סואר של קורות דעומת לנגות. 13. ל"ל בבהמה. 14. נדל"ל לקן נראה דה"ג יש לפרש. 15. ל"ל מחייבי קיינן. 16. ל"ל דנס. 17. ל"ל שיקר. 18. נדל"ל ונס לענין זה.

---

[1] מנדבי דסיגו נרשה שלא הי' נוגע מה לחיתה לפיגו בגמ' הא דאמרי' הא דאמרי דיפלו בחטאת לנדבה אלא ליכו מ"ל אלא ל"ש אלא פתמיה: [2] לפתיה ל"ל ומי מת אי הי' לא אמרינ דיפלו בחטאת לנדבה אלא ילכו לים המלח: [3] נרשה דל"ל ויקשה אדפריר מדרבנן ומנדר"ש לפרוך מכמה:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com